

Tranzit, redatelj: Christian Petzold

„Mefisto: Ta ovo je pakao i ja nisam izvan njega“, Christopher Marlow: Doktor Faust.

Polumračni francuski bistroi u kojima razmjenjuju tajne informacije ljudi zatečeni neljudskim vremenima, klaustrofobični gradski prolazi fasada išaranih grafitima, do zuba naoružana interventna policija, redovi izbjeglica u višesatnom iščekivanju ove ili one propusnice, samo su neki od zapisa kamerom koji stavljaju gledaoca pred razlomljeno ogledalo stvarnosti – pojedini prizori 40-tih godina prošloga stoljeća isto bi tako mogli biti video zapisi novodobnog europskog kaosa - sumrak civilizacije koja se nije oporavila sve od drugog svjetskog rata.

Izvršni Franz Rogowski u ovoj ljubavnoj melodrami koja se zbiva u okupiranoj Francuskoj prošloga stoljeća, ali rezonira suvremenošću, iz pozicije slučajnog svjedoka tuđe tragedije stjecajem okolnosti postaje protagonistom te iste tragedije.

Osobit začim filmu daje dvostruka naracija - glavni lik Georg (Rogowski) priča barmenu kako se našao u ljubavnom četverokutu sa ženom čovjeka čijim se identitetom zaogrnuo bježeći pred nacistima, da bi barmen zatim tu priču i razloge Georgova ostanka u Marseilleu – stjecištu migranata sa starog na novi kontinent - prenio gledateljstvu, nakon njegova udesa. Georg je u isti mah pripovjedač i onaj o kojem se pripovijeda, narator i sudionik, promatrani bjeGUNAC i promatrač ljudske bestijalnosti. Šileovski ekspresivna lica snimanog u profilu, poluprofilu, iz donjeg rakursa malo pognute glave, u impersonalnim prostorima hotelskih soba i praznih ulica njemu nepoznatog grada ili kamerom u razini očiju, dubokim tamnim pogledom kao da nemoćno pita – je li ovo slika naše ljudskosti, postoji li izlaz iz paklene more koju jedni drugima stvaramo? Riječ „pakao“ Georgov je opis birokratske noćne more u kojoj se zatekao sa stotinama drugih izbjeglica. Ova riječ premošćuje vrijeme i to više nije Francuska iz doba njemačke okupacije, to nije nešto što je prošlo već nešto što upravo traje. Tranzit nebrojenih tisuća migranata.

Redatelj Christian Petzold podsjeća ili upozorava, kako vam drago: TV gledatelji, filmoljupci, promatrači, ono čemu gotovo svakodnevno svjedočite zagledani u razne ekrane *jest* pakao i vi niste izvan njega. (Marina Horkić)

